

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

Силабус
нормативної навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька) Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів: 90 / 3		Рік навчання 4
		Семестр 8
ІНДЗ: немає		Лекції 28 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота: 36 год.
		Консультації: 6 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Загальне мовознавство» складається з лекцій, семінарських занять та самостійної роботи. Поточна перевірка знань студентів проводиться шляхом оцінювання відповідей на семінарських заняттях та виконання завдань для самостійної роботи. Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту.

Навчальна дисципліна «Загальне мовознавство» є теоретичним курсом, який входить до переліку дисциплін циклу загальної підготовки бакалавра, і є завершальним у системі лінгвістичних дисциплін: він узагальнює попередньо вивчені лінгвістичні дисципліни і дає їм теоретичне обґрунтування.

Головним завданням курсу є ознайомлення студентів з актуальною проблематикою сучасного мовознавства, основним термінологічним апаратом даної дисципліни та закріплення на практиці здобутих теоретичних знань для написання або аналізу наукових робіт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» є мова в усіх її виявах та аспектах. Оскільки мова є суспільним явищем, то мовознавство належить до суспільних, тобто гуманітарних наук, і воно пов'язане з такими суспільними науками, як народознавство, історія, археологія, етнографія, соціологія, психологія, логіка, літературознавство; мовознавство пов'язане також і з природничими науками, зокрема фізіологією, анатомією, медициною, фізикою, семіотикою, географією, математикою, інформатикою.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Основна мета навчальної дисципліни — дати студентам базові знання з теоретичних питань загального мовознавства у синхронії та діячності з метою подальшого використання набутих знань на практиці.

У ході вивчення даної дисципліни передбачається ознайомлення студентів з основними подібностями та розбіжностями у структурній організації ключових мовних систем, надати інформацію про історичні та сучасні лінгвістичні концепції, напрямки вивчення та аналізу мовного матеріалу, представити основні методи лінгвістичних досліджень у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці.

4. КОМПЕТЕНЦІЇ

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліни «Загальне мовознавство», яка передбачає вивчення студентами науки про мову у різних її проявах, з різних кутів зору, та після засвоєння даного навчального матеріалу на лекціях та закріплення положень курсу на семінарських заняттях студент повинен компетентним у таких аспектах як:

- орієнтуватись в основних мовознавчих поняттях та термінах;
- періоди становлення мовознавчої науки, напрями розвитку мовознавства та її представників;
- бути обізнаним з сучасними напрямками лінгвістичних досліджень та їх представниками;
- знати методи, які використовуються у ході лінгвістичних студій;
- уміти здійснювати аналітичний огляд мовознавчих праць;
- оперувати основними мовознавчими категоріями, термінами;
- уміти застосовувати на практиці методи лінгвістичного аналізу

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни складається із **двох змістових модулів**:

1. Мовознавство як наука. Історія розвитку мовознавства.
2. Теорія та методологія мовознавства.

Складовими залікового кредиту є модулі, які відображають усі форми навчального навантаження студента: лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. По завершенні вивчення курсу студенти складають іспит — письмовий тест та усна відповідь на екзамені. Кількість годин розподілено наступним чином:

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам.роб.
1	2	3	4	5	6

Змістовий модуль 1.					
Мовознавство як наука. Історія розвитку мовознавства					
Тема 1. Мовознавство як наука. Предмет загального мовознавства.	4	2	-	-	2
Тема 2. Історія лінгвістичної думки як наука. Предмет і завдання історії мовознавства.	5	2	-	1	2
Тема 3. Порівняльно-історичне мовознавство та його основоположники.	6	2	2	-	2
Тема 4. Основні напрямки мовознавства XIX ст. та XX ст.	7	2	2	1	2
Тема 5. Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство.	6	2	2	-	2
Тема 6. Розвиток мовознавства в країнах СРСР.	8	2	2		4
Тема 7. Сучасні напрями лінгвістичних досліджень.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 1	45	14	10	3	18
Змістовий модуль 2.					
Теорія та методологія мовознавства					
Тема 8. Знакова природа мови.	4	2	-	-	2
Тема 9. Проблема співвідношення мови і мислення.	5	2	-	1	2
Тема 10. Взаємозв'язок мови та мовлення.	4	2	-	-	2
Тема 11. Структура мови та її системний характер.	7	2	2	1	2
Тема 12. Системи мови: фонологічна, граматична, лексико-семантична.	8	2	4	-	2
Тема 13. Методи наукового дослідження мовного матеріалу.	8	2	2	-	4
Тема 14. Лінгвістичні методи дослідження мови.	9	2	2	1	4
Разом за змістовим модулем 2	45	14	10	3	18
Усього годин	90	28	20	6	36

4.1. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Мовознавство як наука.	2
2.	Історія лінгвістичної думки як наука.	2

3.	Порівняльно-історичне мовознавство.	2
4.	Основні напрямки мовознавства XIX ст. та XX ст.	2
5.	Структуралізм і генеративізм. Неогумбольдтіанство.	2
6.	Розвиток мовознавства в країнах СРСР.	2
7.	Сучасні напрями лінгвістичних досліджень.	2
8.	Знакова природа мови.	2
9.	Проблема співвідношення мови і мислення.	2
10.	Взаємозв'язок мови та мовлення.	4
11.	Структура мови та її системний характер.	2
12.	Системи мови: фонологічна, граматична, лексико-семантична.	2
13.	Методи наукового дослідження мовного матеріалу.	2
14.	Лінгвістичні методи дослідження мови.	2
	Разом	28

4.2. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Критика молодограматизму. Пошуки нового підходу до вивчення мови.	2
2.	Методологічні основи та основні школи структуралізму.	2
3.	Українське мовознавство XX-XXI ст.	2
4.	Когнітивна лінгвістика. Функціональна лінгвістика. Лінгвістика тексту. Комунікативна лінгвістика Успіхи й досягнення прикладної лінгвістики.	2
5.	Семіотика, семасіологія, ономасіологія	2
6.	Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між мовними одиницями. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови.	2
7.	Передумови фонології. Поняття фонем. Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії. Морфологічний рівень. Морфема. Частини мови та їхнє місце в системі мовних рівнів. Поняття лексико-семантичної системи. Парадигматичні відношення. Синтагматичні відношення. Епідигматичні відношення. Проміжні рівні мови.	4
8.	Поняття про методи наукового дослідження. Вихідні прийоми наукового аналізу мовного матеріалу.	2
9.	Спеціальні лінгвістичні методи досліджень.	2
	Разом	20

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота передбачає систематизацію теоретичного матеріалу, опрацювання додаткової літератури, підготовку практичних завдань, вивчення питань, які не увійшли до складу питань лекційного курсу та семінарських занять, підготовка реферату, на теми пов'язані з проблемами романістики, укладання термінологічного словника до курсу «Загальне мовознавство» французькою мовою.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) – немає.

7. ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студента охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю, контролю виконання домашніх завдань та самостійної роботи.

Таблиця 3

Розподіл балів за семестр (денна та заочна форма):

Поточний контроль (макс = 40 балів)		Підсумковий контроль (макс = 60 балів)		
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	
ЗМ 1	ЗМ 2	Самостійна робота	Письмовий підсумковий тест	Усна відповідь на іспиті
Т 1 - Т 7	Т 8 - Т 14			
15	15	10	30	30

При вивченні курсу «Загальне мовознавство» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного матеріалу (на заняттях та самостійно), виконання завдань для самостійної роботи, написання рефератів та укладання термінологічного глосарію, підсумкового тесту та іспиту.

Комплексна оцінка знань проводиться за 100-бальною шкалою. Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Під час вивчення курсу студент виконує такі види робіт: опрацювання та вивчення матеріалу лекційних занять, підготовка відповідей на семінарські заняття, виконання завдань для самостійної роботи, написання підсумкового тесту та підготовка усної відповіді на іспит.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів, визначається сумою балів за *поточне оцінювання* та самостійну роботу (максимум – 40 балів) і сумою балів за *екзаменаційний контроль* (максимум – 60 балів).

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на інтерактивних лекціях та семінарських заняттях у межах змістового модуля. *Поточне оцінювання* включає в себе бали, отримані за поточний контроль (Модуль 1 = 30 балів) та самостійну роботу студента (Модуль 2 = 10 балів). Максимум – 40 балів.

Підсумковий контроль, який здійснюється викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час виконання екзаменаційного тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік (Модуль 3) становить 60 балів, з яких 30 балів – оцінка за тест, 30 балів – за усну відповідь.

Критерії оцінювання знань студентів на іспиті

Залік складається з двох частин:

- 1) написання підсумкового контрольного тесту (максимум – 30 балів);
- 2) усна відповідь (максимум – 30 балів).

В оцінці знань студентів враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається *повною (30 балів)*, якщо студент повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу і адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені питання, а також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається *недостатньо повною (20 балів)* за умов непоганого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь студента має бути правильною і обґрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається *неповною (10 балів)*, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверхневий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Студент обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх

оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Іспит вважається *нескладеним* за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Студент не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з проблематикою навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. ПОЛІТИКА КУРСУ

Оцінювання видів робіт студента і розподіл балів укладено таким чином, аби дозволити студентові бути максимально мобільним і гнучким в (само)організації навчання. Так у разі відсутності студента на практичному занятті він опрацьовує матеріал самостійно і розміщує виконані завдання у цифровому середовищі Microsoft Teams, який використовується в межах курсу для файлообміну, спільної бесіди, сховища методичного забезпечення курсу, а в разі віддаленого (дистанційного) навчання – платформою для реалізації освітнього процесу. Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком, передбаченим розкладом на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи (див. Табл. 3 Форми контролю/бали).

Якщо студент не з'явився на підсумковий модульний контроль, він складає іспит відповідно до графіка повторного складання, затвердженого відповідним структурним підрозділом.

Учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою навчальної дисципліни, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

У питанні академічної доброчесності студент зобов'язаний вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та

списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагиату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи студентів чи/та хабарництва.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а) Основні джерела

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган. – 3-є вид. – К. : Видавничий центр «Академія», 2010. – 464 с.
2. Семчинський С. В. Загальне мовознавство : підручник / С. В. Семчинський. – К. : «ОКО», 1996. – 413 с.
3. Saussure F. de Cours de linguistique générale / Ferdinand de Saussure. – Payot, 1995. – 520 p.

а) Додаткові джерела

1. Алпатов В. М. История лингвистических учений : учеб. пособие / В. М. Алпатов. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Языки славянской культуры, 2001. – 368 с.
2. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике / И. В. Арнольд. – М. : Высшая школа, 1991. – 140 с.
3. Бацевич Ф. С. Основы коммуникативной лингвистики : підручник / Ф. С. Бацевич. – 2-е вид., доповн. – Київ : Академія, 2009. – 376 с.
4. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник / Ф. С. Бацевич.. – Київ : Академія, 2008. – 240 с.
5. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови : навч. посібник / С. П. Бевзенко. – К. : Вища шк., 1991. – 232 с.
6. Березин Ф. М. История лингвистических учений : учеб. для студ. филол. спец. вузов / Ф. М. Березин. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1984. – 320 с.
7. Березин Ф. М. Общее языкознание : учебник / Ф. М. Березин, Б. Н. Головин. – М. : Просвещение, 1979. – 224 с.
8. Білецький А. О. Про мову і мовознавство / А. О. Білецький. – К. : АртЕк, 1997. – 222 с.
9. Бук С. Основы статистической лингвистики. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 123 с.
10. Введение в языковедение : хрестоматия / сост.: А. В. Блинов [и др.]. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 340 с.
11. Гийом Г. Принципы теоретической лингвистики / Гюстав Гийом. – М. : Издательство ЛКИ, 2010. – 230 с.
12. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство : навч. посібник / С. І. Дорошенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с.
13. Жовтобрюх М. А. Нарис історії українського радянського мовознавства. – К. : Наукова думка, 1991. – 258 с.
14. Звегинцев В. А. История языкознания XIX и XX вв в очерках и извлечениях / В. А. Звегинцев. – М. : Просвещение, 1960. – В 2-х т. – Т.1 – 136 с., Т.2 – 167 с.

15. Иванова Л. П. Методы лингвистических исследований : учеб. пособие / Л. П. Иванова. – К. : ІСДО, 1995. – 88 с.
16. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник / Ю. О. Карпенко. – 2-е вид., стер. – К. : Академія, 2009. – 336 с.
17. Ковалик І. І. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичної думки : навч. посібник / І. І. Ковалик, С. П. Самійленко. – К. : Вища школа, 1985. – 216 с.
18. Ковалик І. Мова і мовлення та форми їх існування / І. Ковалик // Питання українського і слов'янського мовознавства : вибр. пр. / І. І. Ковалик ; Львів. нац. ун-т імені Івана Франка, Прикарпат. нац. ун-т імені Василя Стефаника. – Л. ; Івано-Франківськ, 2008. – Ч. 2. – С. 116–126.
19. Кодухов В. И. Общее языкознание : учебник / В. И. Кодухов. – М. : Высш. школа, 1974. – 304 с.
20. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник / М. П. Кочерган. – 2-е вид. – К. : Видавничий центр «Академія», 2008. – 368 с.
21. Левицький Ю. М. Мови світу : енциклопедичний довідник / Ю. М. Левицький. – Львів : Місіонер, 1998. – 201 с.
22. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
23. Лисиченко Л. А. Структура мовної картини світу / Л. А. Лисиченко // Мовознавство. – 2004. – № 5–6. – С. 36–41.
24. Масенко Л. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір / Л. Масенко. – К. : Вид. дім «КМ Академія», Всеукр. т-во «Просвіта», 2004. – 163 с.
25. Мельничук О. Мова і мислення / О. Мельничук, О. Ткаченко // Українська мова. – 2007. – № 2. – С. 3–8.
26. Мова як система : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. А. Глущенко, Ю. В. Ледняк, В. М. Овчаренко, І. М. Рябініна; М-во освіти і науки України, Слов'ян. держ. пед. ун-т. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 132 с.
27. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української та російської мов. – К. : Наукова думка, 1981. – 353 с.
28. Попова З. Д. Общее языкознание. Учебное пособие / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : АСТ: Восток-Запад, 2007. – 408 с.
29. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики: аналітичний огляд : навч. посібник / О. О. Селіванова. – К. : Фітосоціоцентр, 1999. – 148 с.
30. Селігей П. Мовна свідомість – шанобливе ставлення до мови / П. Селігей // Дивослово. – 2012. – № 7. – С. 40–44.
31. Семотюк О. Л. Сучасні технології лінгвістичних досліджень : Навч. Посібник / О. Л. Семотюк. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 81–132.
32. Соссюр Ф. де Заметки по общей лингвистике / Ф. де Соссюр. – М. : Прогресс, 1990. – 274 с.

33. Ткаченко О. Б. Мова і національна ментальність (Спроба сучасного синтезу) / О. Б. Ткаченко. – К. : Грамота, 2006. – 240 с.
34. Удовиченко Г. М. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичних учень : навч. посібник / Г. М. Удовиченко. – К. : Вища школа, 1980. – 216 с.
35. Шулежкова С. Г. История лингвистических учений : учеб. пособие / С. Г. Шулежкова. – 3-и изд., испр. – М. : Флинта : Наука, 2007. – 406 с.
36. Чередниченко О. Мова та ідентичність у глобальному світі / О. Чередниченко // Вища школа. – 2009. – № 9. – С. 67–72.
37. Федик О. Мова як духовний адекват світу (дійсності) / Ольга Федик. – Л. : Місіонер, 2000. – 299 с.
38. Arlotto A. Introduction to Historical Linguistics / Anthony Arlotto. – USA : University of Press of America, 1972. – 274 p.
39. Bryson B. Mother Tongue / Bill Bryson. – England. Penguin Books Ltd., 1990. – 270 p.
40. Benveniste É. Problèmes de linguistique générale, tome I / Émile Benveniste. – Collection Tel, Gallimard, 1976. – 364 p.
41. Benveniste É. Problèmes de linguistique générale, tome II / Émile Benveniste. – Collection Tel, Gallimard, 1980. – 294 p.
42. Crystal D. A Little Book of Language / D. Crystal. – New Haven and London : Yale University Press, 2010. – 260 p.
43. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language / D. Crystal. – Cambridge University Press, 2009. – 499 p.
44. Digital Semiotics Encyclopedia. – Режим доступу до енциклопедії : <http://www.semioticon.com/dse/encyclopedia/encycframeset.html>
45. Edwards A. D. Language in Culture and Class. – London: Heinemann Educational Books Ltd., 1979. – 206 p.
46. Fedorenko O. I., Sukhorolska, Ruda O.V. Fundamentals Of Linguistic Research: Textbook. – Lviv : Ivan Franko National University, 2009. – 296 p.
47. Jakobson R. Les Fondations du langage. Essais de linguistique générale I / Roman Jakobson ; traduit de l'anglais et préfacé par Nicolas Ruwet. – Collection Arguments, 1963. – 260 p.
48. O'Grady W. Contemporary Linguistic Analysis. An Introduction / W. O'Grady, M. Dobrovolsky,. – Toronto : A Longman Company, 1987. – P. 409–430.
49. O'Grady W. Contemporary Linguistics / W. O'Grady, M. Dobrovolsky, F. Katamba. – England : Pearson Education, 1997. – 754 p.
50. Olikova M. Sociolinguistics / M. Olikova. – К.: ІЗМН, 1997. – 144 p.
51. Salzman Z. Language, Culture and Society / Zdenek Salzman. – USA, Boulder : Westview Press, 1993. – 317 p.
52. Sukhorolska S. M. Methods of Linguistic Analysis : Study Manual for Students and Research / S. M. Sukhorolska, O. I. Fedorenko. – Lviv : Intelkt-Zakhid, 2009. – 348 p.

В) Електронні ресурси:

1. [https://fr.wikisource.org/wiki/Livre:Saussure - Cours de linguistique g%C3%A9n%C3%A9rale, %C3%A9d. Bally et Sechehaye, 1971.djvu](https://fr.wikisource.org/wiki/Livre:Saussure_-_Cours_de_linguistique_g%C3%A9n%C3%A9rale,_%C3%A9d._Bally_et_Sechehaye,_1971.djvu)
2. https://fr.wikisource.org/wiki/Cours_de_linguistique_g%C3%A9n%C3%A9rale/Texte_entier

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Зв'язок мовознавства з іншими науками.
2. Релігійні та міфологічні трактування Слова як основи буття.
3. Мовознавство давньої Індії.
4. Греко-латинська та давньо-римська цивілізації.
5. Загальна характеристика епохи Середньовіччя та епохи Відродження.
6. Арабська наука про мову.
7. Мовознавство середньовічної Європи.
8. Мовознавство епохи Відродження (ренесанс, реформація, просвітництво).
9. Розвиток філософії мови. Англійський емпіризм (Ф. Бекон, Дж. Локк).
10. Французький раціоналізм (Р. Декарт, картезіанська філософія).
11. Німецька науково-філософська концепція Г. В. Лейбніца.
12. Універсальна раціональна граматики Пор-Рояля.
13. Зародження порівняльно-історичного мовознавства.
14. Лінгвістична концепція В. фон Гумбольдта.
15. Натуралізм А. Шлейхера.
16. Психологізм у мовознавстві (Г. Штейнталь, В. Вундт).
17. Лінгвістична концепція О. О. Потебні.
18. Молодограматизм у мовознавстві.
19. Московська лінгвістична школа (Ф. Ф. Фортунатов).
20. Казанська лінгвістична школа (Б. де Куртене).
21. Школа слів і речей (Г. Шухардт). Лінгвогеографія.
22. Естетизм у мовознавстві (К. Фосслер).
23. Неолінгвістика.
24. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра.
25. Празький лінгвістичний осередок.
26. Копенгагенський структуралізм (глоссематика).
27. Дескриптивна лінгвістика (США).
28. Школа трансформаційного аналізу.
29. Генеративізм Н. Хомського.
30. Європейське неогумбольдтіанство (Л. Вайсгербер, Й. Тріп, Г. Гольц, Г. Іпсен та ін.).
31. Американське неогумбольдтіанство (Ф. Боас, Е. Сепір, Б. Уорф).
32. Передумови прагмалінгвістики (американський прагматизм, логічний емпіризм, Оксфордська філософія повсякденного мовлення, К. Бюлер, тощо)
33. Класичні теорії прагмалінгвістики (Теорія мовленнєвих актів (Дж. Остін, Дж. Серль, Ю. Хабермас)).
34. Принцип кооперації, теорія конwersаційних імплікатур П. Г. Грайса.

35. Функціональні підходи до дослідження мови. Функціональна граматика.
36. Теорія функціонально-семантичного поля (О. Бондарко).
37. Функціональна прагматика (Г. Грефен / М. Лідке).
38. Поняття, моделі та семіотичні засоби комунікації.
39. Стратегії і тактики мовленнєвого спілкування.
40. Комунікативні девіації.
41. Міжкультурна комунікація.
42. Основні категорії і постулати когнітивної лінгвістики.
43. Концепт, номінативне поле концепта.
44. Фреймове моделювання концептів.
45. Найвидатніші постаті українського мовознавства 20-80 рр. ХХ ст. (А. Ю. Кримський, М. К. Грунський, М. Я. Калинович, Л. А. Булаховський, О. С. Мельничук).
46. Українське мовознавство кінця ХХ – початку ХХІ ст.
47. Знакова природа, системний характер мови. Білатеральна та унілатеральна концепції мовного знака.
48. Поняття про знак. Структура знака. Знакові системи та їх типологія. Семіотика як наука.
49. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.
50. Семасіологічний та ономасіологічний напрямки у трактуванні значення мовних одиниць різних рівнів.
51. Зв'язок мови і мислення / мовлення / історії / культури.
52. Соціолінгвістика, її предмет, завдання і проблеми.
53. Соціальна диференціація мови, її основні форми (територіальні і соціальні діалекти, арго, жаргони, сленг).
54. Мова як система. Поняття про систему і структуру. Системи матеріальні та ідеальні, первинні і вторинні. Парадигматичні, синтагматичні і ієрархічні відносини між мовними одиницями.
55. Поняття методології, наукової парадигми, методу та методики.
56. Поняття про яруси (рівні) мовної системи. Основні яруси мовної системи та їх одиниці. Проміжні яруси мовної системи. Своєрідність мовної системи.
57. Загальнонаукові методи дослідження.
58. Лінгвістичні методи. Історичний та порівняльно-історичний методи. Принципи етимологічного аналізу. Генеалогічна класифікація мов.
59. Типологічний метод. Основні напрямки типологічних досліджень. Типологічна класифікація мов.
60. Мова та історія: синхронія та діахронія.